

**INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA „PLANU ROZWOJU GOSPODARSTWA” DLA
DZIAŁANIA
„UŁATWIANIE STARTU MŁODYM ROLNIKOM”
objętego PROW 2007-2013**

Celem sporządzenia „Planu rozwoju gospodarstwa” nazywanego w dalszej treści niniejszej instrukcji biznesplanem, jest pokazanie koncepcji rozwoju gospodarstwa w perspektywie kilku lat. W biznesplanie określa się stan, w jakim gospodarstwo znajduje się w dniu składania wniosku oraz przedstawia się założenia dotyczące rozwoju gospodarstwa w okresie 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

Plan jest opisem zmian w gospodarstwie, zawierającym element ekonomiczny w postaci rachunku wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczych prowadzonych w gospodarstwie.

Przez stan, w jakim gospodarstwo znajduje się w dniu składania wniosku, należy rozumieć zasoby czynników produkcji tj. powierzchnię i rodzaj użytków rolnych, jakość gleb, budynki i budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenie do produkcji rolnej oraz prowadzoną produkcję roślinną i zwierzęcą w gospodarstwie, które wnioskodawca planuje nabyć lub, które posiada w dniu składania wniosku. Składników majątkowych, których wnioskodawca nie planuje nabyć razem z gospodarstwem, nie uwzględnia się w biznesplanie (np. części gruntów, maszyn i urządzeń oraz zwierząt).

Używane w instrukcji określenie „rozporządzenie” oznacza *rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200, poz. 1443 z późn. zm.)*.

Z pomocy w ramach działania „Ułatwianie...” mogą skorzystać dwie grupy beneficjentów. Grupa I (kandydaci na młodych rolników) – to osoby, które dopiero planują przejęcie gospodarstwa i rozpoczęcie jego prowadzenia.

Grupa II (posiadacze gospodarstw) – to osoby, które w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy posiadają już gospodarstwo, ale od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej do dnia złożenia wniosku nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy grupa ta obejmie wyłącznie osoby, które nabyły nieruchomość rolną o powierzchni, co najmniej 1ha użytków rolnych:

- 1) w drodze spadku, lub
- 2) w drodze darowizny przed ukończeniem 18 roku życia, lub

- 3) w drodze darowizny po ukończeniu 18 roku życia w trakcie nauki w szkole lub uczelni określonej w § 7 ust. 1 pkt 3 rozporządzeniu.

Przystępując do opracowania biznesplanu należy na wstępie określić rok bazowy dla okresu planowania oraz ostatni rok objęty planem. W tym celu należy skorzystać z danych podanych w Tabeli pomocniczej 1. Przyjęcie roku bazowego dla okresu planowania uzależnione jest od przewidywanego terminu złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Ostatni rok objęty planem uzależniony jest od przewidywanej daty wypłaty premii, która uzależniona jest od czasu trwania poszczególnych etapów obsługi wniosku. Przy określeniu ostatniego roku objętego planem w Tabeli pomocniczej 1 przyjęto następujący (wynikający z rozporządzenia czas trwania poszczególnych etapów):

- a) okres od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji – 90 dni, okres ten może ulec wydłużeniu maksymalnie o 21 dni, jeżeli wniosek wymagał będzie poprawy, uzupełnienia, złożenia dodatkowych dokumentów lub wyjaśnień (jednakże od rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej przez wnioskodawcę do dnia wydania decyzji, przez ARiMR nie może upłynąć więcej niż 18 miesięcy);
- b) okres od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy do dnia nabycia gospodarstwa (grupa I), bądź spełnienia innych warunków określonych w rozporządzeniu (np. ubezpieczenie w KRUS, uregulowanie spraw majątkowych itp.) oraz udokumentowania spełnienia ww. warunków – do 180 dni;
- c) okres do dnia wypłaty premii – 60 dni od złożenia w ARiMR wniosku o płatność, a w przypadku osób, w stosunku, do których została wydana decyzja z zastrzeżeniem dopełnienia warunków, o których mowa w lit. b) tj. złożenia wniosku o płatność i udokumentowania spełnienia warunków, których dotyczyło zastrzeżenie;
- d) okres trwania zobowiązania (czas, w którym beneficjent musi kontynuować działalność rolniczą pod rygorem zwrotu premii) – przynajmniej 5 lat od dnia wypłaty premii.

Należy pamiętać, że w przypadku, gdy Wnioskodawca w momencie składania wniosku jest już posiadaczem gospodarstwa, ubezpieczonym w KRUS i spełniającym wszystkie warunki określone w rozporządzeniu, nie musi on ustalając ostatni rok objęcia planem uwzględniać okresu, o którym mowa w lit. b) (pod warunkiem, że wniosek o płatność zostanie złożony w możliwie najszybszym terminie po doręczeniu decyzji o przyznaniu pomocy). Natomiast w przypadku wnioskodawcy, który dopiero planuje przejęcie gospodarstwa lub przejął gospodarstwo w drodze spadku, a sprawy majątkowe nie są jeszcze uregulowane, okres, o którym mowa w lit. b) należy uwzględnić w całości.

Tabela pomocnicza 1. Sposób określenia roku bazowego oraz okresu objętego Planem

Termin złożenia wniosku o przyznanie pomocy do OR ARiMR	Rok bazowy dla okresu planowania	Ostatni rok objęty Planem	
		Wnioskodawcy korzystający z okresu, o którym mowa w lit. b	Wnioskodawcy niekorzystający z okresu, o którym mowa w lit. b
1.01.2009 – 31.07.2009	2008	2015	2014
1.08.2009 – 31.12.2009	2009	2016	2015
1.01.2010 – 31.07.2010	2009	2016	2015
1.08.2010 – 31.12.2010	2010	2017	2016
1.01.2011 – 31.07.2011	2010	2017	2016
1.08.2011 – 31.12.2011	2011	2018	2017
1.01.2012 – 31.07.2012	2011	2018	2017
1.08.2012 – 31.12.2012	2012	2019	2018
1.01.2013 – 31.07.2013	2012	2019	2018
1.08.2013 – 31.12.2013	2013	2020	2019

Beneficjent, który otrzymał premię, będzie zobowiązany do zaangażowania przynajmniej 70% kwoty pomocy (35 000 zł) w proces modernizacji i rozwoju gospodarstwa. Kwota ta odnosi się do wydatków brutto (łącznie z podatkiem VAT) i może być m.in. przeznaczona na:

- 1) wkład własny w realizację inwestycji w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego PROW 2007-2013;

UWAGA!

Należy pamiętać, że podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowalnym w działaniu „Modernizacja gospodarstw rolnych”.

PRZYKŁAD:

Beneficjent działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” podpisał umowę na dofinansowanie inwestycji w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Zakupił maszynę o wartości 100 000 zł brutto (81 967 zł netto). Może uzyskać zwrot 60% kosztów kwalifikowalnych, czyli 49 180 zł. Wkład własny beneficjenta w tę inwestycję wyniesie, więc 50 820 zł (100 000 zł – 49 180 zł). Kwota ta będzie wystarczającą podstawą rozliczenia premii w działaniu „Ułatwienie ...”, ponieważ przewyższa kwotę 35 000 zł.

- 2) wydatek na realizację inwestycji obejmującej;

- a) zakres zgodny z katalogiem kosztów kwalifikowalnych w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem;
- b) zakup nieruchomości rolnych, w tym gruntów rolnych, które przez okres 5 lat od dnia wypłaty pomocy beneficjent będzie wykorzystywał do celów produkcji rolnej;
- c) zakup zwierząt hodowlanych stanowiących stado podstawowe - związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej w gospodarstwie lub postępowaniem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji;

Należy przy tym pamiętać, że:

- 1) nie uznaje się za spełnienie ww. zobowiązań, wydatków poniesionych przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy na ułatwienie startu młodym rolnikom;
- 2) cena nabywanych dóbr nie może przekraczać ich wartości rynkowej;
- 3) zakup nieruchomości rolnych, zwierząt gospodarskich, maszyn, urządzeń i wyposażenia nie może być dokonany na podstawie umowy zawartej między beneficjentem a małżonkiem, wstępnym lub zstępnym beneficjenta ani wstępnym lub zstępnym małżonka beneficjenta.

Biznesplan ma w sposób zwięzły, logiczny i weryfikowalny wskazać efekty zainwestowania kwoty nie mniejszej niż 35 000 zł w rozwój gospodarstwa wnioskodawcy.

Biznesplan należy wypełnić w wersji elektronicznej, korzystając z formularza zamieszczonego na stronie internetowej ARiMR (www.arimr.gov.pl) oraz złożyć w wersji elektronicznej i papierowej jako załączniki do wniosku o przyznanie pomocy.

STRONA TYTUŁOWA

Tytuł: pole obowiązkowe – w sposób syntetyczny podajemy zakres planowanych zmian w gospodarstwie: np. „Poprawa wyniku ekonomicznego z gospodarstwa poprzez zakup gruntów rolnych”.

Dane Wnioskodawcy podajemy zgodnie z adresem zameldowania.

Imię: pole obowiązkowe

Nazwisko: pole obowiązkowe

Ulica: pole obowiązkowe jedynie dla adresów posiadających ulicę

Nr domu/lokalu: pole obowiązkowe

Miejscowość: pole obowiązkowe

Kod pocztowy, poczta: pole obowiązkowe

Nr telefonu: pole nieobowiązkowe - numer telefonu należy podać wraz z numerem kierunkowym

Numer identyfikacyjny: pole obowiązkowe, jeżeli wnioskodawcy został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

Data: pole obowiązkowe - należy wpisać datę sporządzenia biznesplanu

Podpis Wnioskodawcy: pole obowiązkowe - podpis wnioskodawcy używany przez niego do podpisywania dokumentów urzędowych

ARKUSZ (1a): CELE, KONCEPCJA, ETAPY

Tabela 1.1. Realizacja operacji spowoduje:

Tabelę należy wypełnić obowiązkowo wstawiając „x” w odpowiednim polu.

Pole „poprawa sytuacji w zakresie ochrony środowiska” należy zaznaczyć, jeśli wnioskodawca planuje wykorzystać premię na inwestycje dotyczące ochrony środowiska, np: budowę urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych, budowę urządzeń do sporządzania i przechowywania kiszonek, modernizację budynku służącego do produkcji rolnej poprzez wymianę i utylizację pokrycia dachowego z eternitu, inwestycje dotyczące oczyszczania ścieków powstających w wyniku prowadzonej działalności rolniczej.

Pole „poprawa sytuacji w zakresie warunków utrzymania zwierząt” należy zaznaczyć, jeśli wnioskodawca planuje wykorzystać premię na inwestycje dotyczące poprawy warunków utrzymania zwierząt, np. modernizację budynku inwentarskiego w zakresie objętym przepisami w sprawie warunków utrzymania zwierząt gospodarskich.

Pole „poprawa sytuacji w zakresie warunków higieny i bezpieczeństwa produkcji” należy zaznaczyć, jeśli wnioskodawca planuje wykorzystać premię na inwestycje:

- poprawiające cechy produktu istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności (sposób schładzania i przechowywania mleka, sposób przechowywania środków ochrony roślin i nawozów mineralnych, jakość pasz, czystość, czyszczenie i sortowanie produktów rolnych);
- dotyczące organizacji produkcji zapewniającej lepsze warunki higieniczne i nową organizacją przestrzeni produkcyjnej np: przebudowa budynku, założenie instalacji wodnej i kanalizacyjnej, wymiana instalacji elektrycznej, montaż urządzeń wentylacyjnych, wyposażenie w urządzenia do mycia maszyn, ciągników i kombajnów;
- zakupy istotne dla bezpieczeństwa procesu produkcji z punktu widzenia ludzi (pracowników) tj. zakup maszyn lub urządzeń usprawniających przebieg procesu produkcyjnego oraz zakup maszyn lub urządzeń do mycia, dezynfekcji, ochrony przed skażeniami, np. przez środki chemiczne używane w procesie produkcji oraz ochrony przed innymi czynnikami takimi jak zapylenie, hałas, temperatura, drgania jak również chroniące przed urazami mechanicznymi itp.

Pole „poprawa sytuacji w zakresie infrastruktury drogowej” należy zaznaczyć w przypadku, gdy wnioskodawca planuje wykorzystać kwotę premii na inwestycje takie jak: utwardzanie placów manewrowych, budowa dróg wewnętrznych (w tym dojazdy do pól lub obiektów gospodarczych).

Pole „zwiększenie ekonomicznej wielkości gospodarstwa (SGM)” należy zaznaczyć w przypadku, gdy wnioskodawca planuje wykorzystać kwotę premii na inwestycje dotyczące zapewnienia zasobów i warunków technicznych w gospodarstwie (ziemia, maszyny i urządzenia, budynki i budowle, plantacje, zwierzęta), pozwalających na jego funkcjonowanie zgodnie z założonym planem, na poziomie, co najmniej docelowej wielkości ekonomicznej gospodarstwa.

Wnioskodawca wskazuje nie więcej niż 3 główne cele, które będzie realizował w gospodarstwie w okresie realizacji Planu.

Tabela 1.2. Opis planowanych zmian w gospodarstwie

Tabelę należy wypełnić obowiązkowo dokonując w sposób syntetyczny opisu celów swojej działalności oraz przedstawiając koncepcję rozwoju gospodarstwa. Przedmiotem tego opisu powinny być w szczególności:

- a. aktualny i planowany kierunek produkcji;
- b. planowane zmiany w poziomie wyposażenia w majątek trwały (zakupy maszyn i urządzeń, budowa budynków, zakup ziemi);
- c. spowodowane zakupami inwestycyjnymi zmiany w poziomie intensywności produkcji (np. zakup wysokocielnych jałowic hodowlanych przyczyni się do wzrostu wydajności mlecznej krów).

Tabela 1.3. Planowane etapy rozwoju gospodarstwa

Tabelę należy wypełnić obowiązkowo wyodrębniając i opisując w sposób zwięzły maksymalnie 3 zwarte i logiczne etapy w rozwoju gospodarstwa. Etapy te muszą być opisane przy pomocy weryfikowalnych (mierzalnych) mierników i wskaźników oraz dotyczyć całego 5 – letniego okresu zobowiązania z tytułu otrzymania premii.

Przykład:

Etap I - 2009-2010 – powiększenie gospodarstwa poprzez zakup gruntów rolnych o powierzchni 3,45 ha.

Etap II - 2011 - zakup minimum 3 jałowic hodowlanych (ze 100% udziałem krwi HF) o wydajności matek nie mniejszej niż 8 000 litrów mleka w 305-dniowej laktacji.

Etap III - 2012 – 2013 – zwiększenie sprzedaży mleka z gospodarstwa o 20 000 kg rocznie tj. z poziomu 40 000 kg do poziomu 60 000 kg.

ARKUSZ (1b): SZKOLENIA I DORADZTWO

Tabela 1.4. Planowane szkolenia i zakres stosowanego doradztwa

Wypełnienie tabeli nie jest obowiązkowe

Wypełniając tabelę należy określić, jakiego rodzaju szkolenia planuje się odbyć w okresie 5 lat od przewidywanego dnia uzyskania premii oraz z jakiego zakresu doradztwa (nawozowego, rolnośrodowiskowego itp.) przewiduje się skorzystać.

Tabela 1.5. Sposób uzupełnienia wykształcenia

Tabelę należy wypełnić obowiązkowo w przypadku wnioskodawców, niespełniających wymogu dotyczącego kwalifikacji zawodowych.

Tabela dotyczy wyłącznie wnioskodawców, którzy nie posiadają wymaganych kwalifikacji w dniu złożenia wniosku i zobowiązują się do uzupełnienia wykształcenia w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy. Wnioskodawca wskazuje szkołę lub uczelnię (oraz kierunek studiów), której ukończenie pozwoli osiągnąć wykształcenie określone w rozporządzeniu.

UWAGA: Kwalifikacje nie mogą być uzupełnione przez staż pracy, tj. doliczenie do stażu pracy w rolnictwie, jaki wnioskodawca posiadał w dniu złożenia wniosku, okresu następującego po dniu złożenia wniosku.

Tabela 1.6. Inne zamierzenia dotyczące rozwoju gospodarstwa

Wypełnienie tabeli nie jest obowiązkowe

Tabelę wypełnia się, jeżeli oprócz planowanych inwestycji czy szkoleń lub doradztwa planuje się podjąć innego typu działania związane z rozwojem posiadanego bądź przejmowanego gospodarstwa, np. planowany udział w grupie producentów rolnych czy w systemie jakości żywności.

ARKUSZ (2): POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH (UR) I UPRAW

Rok bazowy dla okresu planowania - pole obowiązkowe.

Rokiem bazowym dla okresu planowania (patrz Tabela pomocnicza nr 1 w której określono rok bazowy oraz ostatni rok objęty planem w zależności od terminu złożenia wniosku) jest:

1. dla kompletnych wniosków złożonych od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca - poprzedni rok
2. dla kompletnych wniosków złożonych od dnia 1 sierpnia do 31 grudnia – bieżący rok

Tabela 2.1. Użytki rolne w gospodarstwie w roku bazowym

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe, w tabeli podaje się powierzchnię użytków rolnych, które wnioskodawca ma zamiar przejąć w przypadku wnioskodawców z grupy I tj. nieposiadających gospodarstwa (dane dotyczą wówczas użytkowania przez poprzedniego właściciela) lub, które wnioskodawca już posiada w przypadku wnioskodawców z grupy II (posiadających już gospodarstwo) Użytki rolne podajemy w ha według ich rodzaju oraz klas gleb, zgodnie z rzeczywistym sposobem użytkowania. Jeżeli np. zgodnie z ewidencją gruntów i budynków występuje 15 ha trwałych łąk i pastwisk, ale w rzeczywistości użytkowanych było 12,50 ha to w części tabeli dotyczącej powierzchni użytkowanej rolniczo podajemy 12,50 ha, przyporządkowując tę powierzchnię do klas bonitacyjnych UR. Pozostałe 2,5 ha wystąpią wówczas w wierszu 3 „*Pozostałe użytki rolne (nie użytkowane rolniczo)*”

Ponadto w wierszu 3 należy ująć wszystkie przejmowane użytki rolne, na których nie była prowadzona produkcja rolnicza oraz grunty zabudowane, grunty pod stawami, drogami wewnętrznymi i rowami. W kolumnie 8 tego wiersza należy wpisać łączną powierzchnię użytków rolnych nie wykorzystywanych rolniczo, natomiast w kolumnach od 3 do 7 wiersza 3 podajemy powierzchnie nie wykorzystywanych rolniczo użytków rolnych w poszczególnych klasach bonitacyjnych zgodnie z zapisami w rejestrze gruntów. Suma powierzchni z kolumn od 3 do 7 w wierszu 3 nie musi być równa powierzchni podanej w kolumnie 8, ponieważ nie wszystkie użytki rolne podawane w tym wierszu są przypisane do klas bonitacyjnych w rejestrze gruntów. W wierszu 4 zostanie automatycznie wyliczona łączna powierzchnia użytków rolnych wchodzących w skład przejmowanego gospodarstwa.

Łączną powierzchnię użytków rolnych gospodarstwa należy w kolumnie 8 „*Ogółem*” rozdzielić na:

1. własne i będące w użytkowaniu wieczystym (kolumna 8 wiersz 5);
2. dzierżawione z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz od jednostek samorządu terytorialnego (kolumna 8 wiersz 6)

3. pozostałe dzierżawy i inne formy posiadania zależnego tj. dzierżawy prywatne oraz pozostałe formy posiadania zależnego (kolumna 8 wiersz 7)

Okres dzierżawy powinien być równy lub dłuższy od okresu planowania, o którym mowa w Tabeli pomocniczej 1 instrukcji; w przypadku dzierżawy gospodarstwa, umowa dzierżawy powinna być zawarta na okres, co najmniej 6 lat licząc od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy (grupa II), natomiast w przypadku kandydatów na młodych rolników (grupa I) – na okres, co najmniej 5 lat od dnia złożenia wniosku o płatność. Wszystkie umowy przekazujące wnioskodawcy grunt wykazany w Planie w posiadanie zależne, powinny być zawarte w formie pisemnej.

Powierzchnia występująca w kolumnie 8 w wierszu 8 powinna być zgodna z powierzchnią użytków rolnych podanych we wniosku o pomoc (tabela w pkt XIV wniosku, wiersz RAZEM, kolumna 10) w przypadku wnioskodawców z grupy II oraz wnioskodawców z grupy I, którzy nie zamierzają dodatkowo nabyć (np. kupić lub wydzierżawić) innych użytków rolnych np. po to, aby uzyskać minimalną średnią powierzchnię gospodarstwa lub powiększyć przejęte gospodarstwo.

Jeżeli wnioskodawcy z grupy I mają zamiar np. po złożeniu wniosku lub po uzyskaniu decyzji warunkowej nabyć dodatkowe (obok wskazanych w Tabeli 2.1) grunty, to powierzchnia występująca w kolumnie 8 w wierszu 8 Tabeli 2.1 będzie mniejsza o podaną dodatkowo w tabeli (pkt XIV wniosku, kolumna 10) powierzchnię użytków rolnych zakupionych, nabytych w użytkowanie wieczyste i wydzierżawionych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz od jednostek samorządu terytorialnego.

Podobnie powierzchnia występująca w kolumnie 8 w wierszu 4 powinna być zgodna z powierzchnią użytków rolnych podanych w polu 69 wniosku o pomoc w przypadku wnioskodawców z grupy II oraz wnioskodawców z grupy I, którzy nie zamierzają dodatkowo nabyć (np. kupić lub wydzierżawić) innych użytków rolnych np. po to, aby uzyskać minimalną średnią powierzchnię gospodarstwa lub powiększyć przejęte gospodarstwo.

Jeżeli wnioskodawcy z grupy I mają zamiar np. po złożeniu wniosku lub po uzyskaniu decyzji warunkowej nabyć dodatkowe (obok wskazanych w Tabeli 2.1) grunty, to powierzchnia występująca w kolumnie 8 w wierszu 4 Tabeli 2.1 będzie mniejsza o powierzchnię użytków rolnych zakupionych oraz nabytych (po dniu złożenia wniosku lub wydanej decyzji warunkowej) we wszelkiego rodzaju posiadanie zależne, łącznie z dzierżawami od osób prywatnych.

Tabela 2.2. Powierzchnia upraw w plonie głównym

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe, w tabeli należy podać strukturę produkcji roślinnej w gospodarstwie dla roku bazowego oraz kolejnych lat okresu planowania, zgodnie z zapisami w Tabeli pomocniczej 1 instrukcji. Strukturę produkcji roślinnej dla okresu planowania określa się w odniesieniu do powierzchni będącej sumą powierzchni gruntów własnych oraz będących w posiadaniu zależnym (łącznie z dzierżawami od osób prywatnych), ale tylko na podstawie umów długoterminowych, o których mowa w instrukcji wypełniania Tabeli 2.1 biznesplanu (taka powierzchnia będzie podlegała weryfikacji w czasie kontroli dokonywanych przez ARiMR).

W omawianej tabeli wpisuje się działalności (uprawy, rośliny) mogące być przedmiotem sprzedaży (potencjalnie towarowe) np. pszenica ozima, żyto, rzepak jary, ziemniaki, buraki, plantacje trwałe na gruntach ornych, sady itp jak i działalności (uprawy, rośliny) przeznaczone na paszę dla zwierząt np. rośliny pastewne w plonie głównym na gruntach ornych, łąki, pastwiska itp. Przy podawaniu danych za poszczególne lata należy uwzględnić powierzchnię roślin zbieranych jako plon główny w tym roku, będą to, więc zasiewy jesienne roku poprzedniego oraz zasiewy wiosenne roku bieżącego.

Struktura produkcji roślinnej w poszczególnych latach okresu planowania powinna uwzględniać przewidywane zmiany w gospodarstwie. Szczególną uwagę należy zwrócić na zmiany powierzchni:

- 1) ogólnej użytków rolnych;.
- 2) poszczególnych upraw;
- 3) paszowej, związane ze zmianami w produkcji zwierzęcej.

Powierzchnie upraw podaje się w hektarach, z dokładnością do 2 miejsc po przecinku. Jeżeli do powierzchni występującej w wierszu „*Razem powierzchnia upraw*” w poszczególnych latach okresach planowania dodano by pozostałą powierzchnię użytków rolnych występujących w gospodarstwie wnioskodawcy to powierzchnia ta powinna być zgodna z powierzchnią podaną przez wnioskodawcę w polu 69 wniosku o pomoc.

Pomocą i jednocześnie dokumentem pozwalającym zweryfikować zgodność zapisu w roku bazowym może być złożony w tym roku wniosek o płatność obszarową.

ARKUSZ (3): PRODUKCJA ZWIERZĘCA I DZIAŁY SPECJALNE

Tabela 3.1. Wielkość i struktura stada

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe przez wnioskodawców prowadzących lub zamierzających prowadzić produkcję zwierzęcą. W tabeli należy podać wielkość stada zwierząt z podziałem na stado podstawowe (zwierzęta rozplodowe, np. krowy, lochy, matki) i stado obrotowe, jeżeli prowadzona jest produkcja w cyklu zamkniętym. Natomiast w przypadku, gdy produkcja prowadzona jest w cyklu otwartym (np. produkcja tuczników z prosiąt pochodzących z zakupu) stany zwierząt należy podać w części tabeli dla zwierząt utrzymywanych w cyklu otwartym.

Dla wniosków składanych w okresie od 1 stycznia do 31 lipca wielkość stada zwierząt w roku bazowym podaje się w sztukach fizycznych na dzień 31 grudnia roku bazowego (w przypadku beneficjentów grupy I – osób nieposiadających gospodarstwa, będą to stany zwierząt poprzedniego właściciela i w przypadku zwierząt objętych ewidencją i znakowaniem powinny być zgodne ze stanem zwierząt będących w tym dniu w bazach IRZ).

Dla wniosków składanych w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia wielkość stada zwierząt w roku bazowym podaje się w sztukach fizycznych na dzień 1 stycznia roku bazowego (w przypadku beneficjentów grupy I – osób nieposiadających gospodarstwa, będą to stany zwierząt poprzedniego właściciela i w przypadku zwierząt objętych ewidencją i znakowaniem powinny być zgodne ze stanem zwierząt będących w tym dniu w bazach IRZ).

W przypadku, gdy stany zwierząt na dzień 31 grudnia lub 1 stycznia odbiegają od średniego stanu zwierząt w ciągu roku bazowego o więcej niż 30 %. np. w związku z przyjętą technologią lub z przerwą technologiczną albo okresowym zmniejszeniem produkcji wielkość stada zwierząt podaje się według stanu średniorocznego. Wówczas wnioskodawca w roku bazowym powinien wpisać liczbę zwierząt w sztukach stanu średniorocznego wynikającą ze sporządzonego obrotu stada zgodnie ze schematem podanym w arkuszu 3a (Tab. 3.4, 3.5).

W okresie planowania wielkość stada zwierząt podaje się:

- 1) w sztukach fizycznych na dzień 31 grudnia w poszczególnych latach objętych okresem planowania, w przypadku gatunków i grup zwierząt, kiedy stany na koniec roku nie odbiegają od średniego stanu zwierząt w ciągu roku o więcej niż 30 % lub
- 2) w sztukach stanu średniorocznego, kiedy stany zwierząt na koniec roku odbiegają od średniego stanu zwierząt w ciągu roku o więcej niż 30 % (np. w związku z przyjętą

technologią lub z przerwą technologiczną albo okresowym zmniejszeniem produkcji). Wnioskodawca w poszczególnych latach powinien wpisać liczbę zwierząt w sztukach stanu średniorocznego wynikającą ze sporządzonego obrotu stada zgodnie ze schematem podanym w arkuszu 3a (Tab. 3.6, 3.7).

W przypadku, gdy produkcja zwierzęca odbywa się w systemie zawierającym elementy cyklu otwartego i zamkniętego (np. rolnik posiada maciory, od których odchowuje prosięta, które następnie tuczy oraz dodatkowo dokupuje prosięta do tuczu):

- 1) wpisujemy odpowiednią liczbę zwierząt stada podstawowego (np. macior) w części przeznaczonej dla stada podstawowego oraz pozostałe grupy technologiczne pochodzące od zwierząt stada podstawowego, (np. prosięta, warchlaki, tuczniaki) w części przeznaczonej dla zwierząt stada obrotowego;
- 2) w części przeznaczonej do chowu zwierząt w cyklu otwartym wpisujemy jedynie zwierzęta z zakupu lub przeklasyfikowane ze zwierząt pochodzących z zakupu (prosięta oraz warchlaki i tuczniaki);
- 3) w przypadku, kiedy zwierzęta pochodzące z zakupu (np. jałówki) zostają przeklasyfikowane do stada podstawowego (krów), zwierzęta zakupywane (jałówki) wpisuje się w części tabeli przeznaczonej dla cyklu otwartego w danym roku, a po przeklasyfikowaniu (krowy) - w części tabeli dla stada podstawowego.

Stany zwierząt w kolejnych latach realizacji Planu powinny odzwierciedlać zmiany, jakie będą zachodzić w stadzie, np. w związku ze zmianą stosowanego cyklu produkcyjnego (zaniechanie odchowu opasów, wydłużeniem odchowu cieląt itp.). Określenie grup technologicznych stanowiących produkt końcowy należy podporządkować strukturze i wiekowi sprzedawanych zwierząt w gospodarstwie i w miarę możliwości powinno odpowiadać grupom, dla których została podana w Tabeli 6 wartość standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Grupy technologiczne, które nie stanowią produktu końcowego należy wyodrębnić na podstawie ogólnie przyjętych zasad tj. potrzeb żywieniowych, potrzeb w zakresie pomieszczeń, wybiegów itp.

Tabela 3.2. Struktura produkcji roślinnej prowadzonej pod osłonami i w działach specjalnych produkcji rolnej

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe przez wnioskodawców prowadzących lub zamierzających prowadzić produkcję pod osłonami oraz działami specjalnymi produkcji rolnej, gdzie produktem głównym jest produkt pochodzenia roślinnego.

W tabeli należy określić rozmiary działów specjalnych produkcji roślinnej np. uprawy pod osłonami itd. Za jednostkę produkcji w tym przypadku przyjmuje się jednostki miary przyjęte w Tabeli 6. biznesplanu „Określenie bazowej i planowanej wielkości ekonomicznej gospodarstwa”

W przypadku upraw pod osłonami, gdzie w ciągu roku kalendarzowego w jednym obiekcie jest prowadzony więcej niż jeden rodzaj produkcji, np. pomidory w cyklu wiosennym, i ogórki w cyklu jesiennym, w tabeli 3.2 uprawy te traktujemy jako odrębne działalności.

Tabela 3.3 Struktura produkcji zwierzęcej w działach specjalnych produkcji rolnej

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe przez wnioskodawców prowadzących lub zamierzających prowadzić działy specjalne produkcji rolnej, gdzie produktem głównym jest produkt pochodzenia zwierzęcego.

W tabeli określa się rozmiary produkcji z prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej, których produktem są produkty pochodzenia zwierzęcego, np. drób, zwierzęta futerkowe, pszczoły itd. Przy wypełnianiu tej tabeli należy przyjąć jednostki miary najwłaściwsze do określenia danego rodzaju produkcji, np. kierując się jednostkami miary przyjętymi w tabeli SGM.

ARKUSZ (3a): Obroty stad

Tabela 3.4. do 3.7. Roczne obroty stada

Wypełnienie tabel jest obowiązkowe przez wnioskodawców prowadzących lub zamierzających prowadzić produkcję zwierzęcą, w przypadku, gdy ze względu na charakter działalności występują znaczne wahania pogłowia zwierząt w ciągu roku.

W arkuszu 3a przewidziano miejsce do sporządzenia obrotów 2 stad zwierząt dla okresu bazowego (od roku bazowego do roku, w którym rozmiar i struktura stada nie ulegnie zmianie) oraz okresu docelowego (od roku, w którym rozmiar i struktura stada uległa zmianie do roku bazowego). Rok początkowy dla okresu bazowego (Tabele 3.4 i 3.6) pojawi się automatycznie i powinien być zgodny z rokiem bazowym przyjętym na początku sporządzania biznesplanu, natomiast rok końcowy tego okresu należy wpisać zgodnie z rzeczywistością. Wpisanie roku końcowego w okresie bazowym spowoduje aktualizację lub pojawienie się roku początkowego w okresie docelowym (Tabele 3.5 i 3.7) natomiast rok końcowy należy wpisać zgodnie z przyjętym na początku sporządzania biznesplanu W przypadku, kiedy w okresie planowania corocznie produkcja zwierzęca prowadzona będzie w

takim samym rozmiarze i przy takiej samej strukturze stada, Wnioskodawca wypełnia tylko obrót stada dla roku bazowego dla każdego gatunku (stada) zwierząt.

Sporządzanie rocznego obrotu stada należy rozpocząć od ustalenia okresu, którego dotyczy (wpisanie roku, do którego będzie trwał okres bazowy lub docelowy), następnie należy wpisać grupy zwierząt, które wystąpią w danym stadzie (w miarę możliwości powinny to być takie grupy, dla których podane są w Tabeli 6 wartości SGM 2004. Następnie wypełniamy kolumny dotyczące stanu początkowego (na dzień 1.01. danego roku) oraz wszelkiego przemieszczeń, zakupów, sprzedaży i ewentualnych upadków w ciągu roku, jak również kolumnę „okres przebywania w grupie (w miesiącach)”. Stany zwierząt w kolumnach „stan końcowy” oraz „stan średni” wyliczą się automatycznie w wypełnionych wierszach. Automatycznie wyliczy się również wielkości w wierszu „Razem”.

W obrocie stada na rok bazowy dla zwierząt podlegających znakowaniu i rejestracji, stan początkowy (na początek roku) lub końcowy (na koniec roku) zwierząt, zależy to będzie od przewidywanego terminu składania wniosku (pierwsza lub druga połowa roku), powinien być zgodny ze stanami zwierząt, jakie wystąpiły na koniec lub początek roku bazowego w bazach identyfikacji i rejestracji zwierząt ARiMR.

ARKUSZ (4): MASZYNY I URZĄDZENIA

Tabela 4.1. Zestawienie maszyn i urządzeń

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe i polega na przedstawieniu, zgodnie ze stanem rzeczywistym w dniu składania wniosku, znajdujących się w gospodarstwie (posiadanych lub tym, które wnioskodawca zamierza przejąć) maszyn i urządzeń. Należy zwrócić uwagę, że rok produkcji, w przypadku maszyn używanych nie jest rokiem zakupu. W sekcji A tabeli kolumnę „marka, typ” należy wypełnić obowiązkowo.

Jeżeli w gospodarstwie znajdują się dwa kombajny do zbioru ziemniaków, drugi należy dopisać w wolnym wierszu.

W przypadku, gdy maszyna albo urządzenie nie stanowi wyłącznej własności wnioskodawcy, należy zamieścić odpowiednią informację w kolumnie „Uwagi”, np. współwłasność (z xx podmiotami), dzierżawa/ współdzierżawa (z xx podmiotami) itd.

Deklarujemy jedynie te maszyny i urządzenia, które posiadają wartość użytkową, niezależnie od daty produkcji.

Jeżeli Wnioskodawca posiada inne, niewymienione w tabeli, a posiadające wartość użytkową maszyny i urządzenia, wpisuje je w wolnych wierszach u dołu tabeli.

ARKUSZ (5): BUDYNKI I INWESTYCJE

Tabela 5.1. Zestawienie budynków i budowli

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe i polega na przedstawieniu, zgodnie ze stanem rzeczywistym w dniu składania wniosku, istniejących w gospodarstwie (posiadanych lub tym, które wnioskodawca zamierza przejąć) budynków i budowli. W kolumnie „W tym dzierżawione” wpisujemy X we właściwym wierszu przy budynkach i budowlach dzierżawionych. W przypadku budynków i budowli okres dzierżawy powinien być równy lub dłuższy od okresu planowania, o którym mowa w Tabeli pomocniczej 1 instrukcji. Powierzchnia ogólna budynków powinna być liczona wg wymiarów zewnętrznych.

Tabela 5.2. Planowane inwestycje

Wypełnienie tabeli jest obowiązkowe. W tabeli wpisuje się inwestycje, które wnioskodawca przewiduje zrealizować w gospodarstwie, (sfinansować, współfinansować) z uzyskanej premii.

Przez rok budowy rozumie się rok zakończenia budowy i przyjęcia budynku do eksploatacji ze stosownymi pozwoleniami. Natomiast łączny koszt rozumieć należy jako wartość brutto (z VAT).

W przypadku, kiedy planowana inwestycja jest inwestycją dostosowującą do standardów UE, we właściwym wierszu należy wpisać „TAK”; w pozostałych przypadkach Wnioskodawca wpisuje „NIE”.

Gdy w gospodarstwie niezbędne jest przeprowadzenie inwestycji związanych z jego dostosowaniem do wymaganych prawem standardów w zakresie ochrony środowiska, higieny lub warunków utrzymania zwierząt Wnioskodawca podaje termin dokonania tych dostosowań. Termin ten nie może być późniejszy niż 3 lata od daty rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa.

ARKUSZ (6): OKREŚLENIE BAZOWEJ I PLANOWANEJ WIELKOŚCI EKONOMICZNEJ GOSPODARSTWA.

Rok bazowy dla okresu planowania oraz rok docelowy (ostatni rok objęty biznesplanem) został określony zgodnie z Tabelą pomocniczą 1 przy wypełnianiu 1 Tabeli 2.2 biznesplanu, w zależności od przewidywanego terminu złożenia wniosku. Wielkość ekonomiczna

gospodarstwa w roku docelowym musi odpowiadać, co najmniej 4 ESU i nie może być niższa niż w roku bazowym. Przy określaniu wielkości ekonomicznej gospodarstwa uwzględniamy prowadzoną (rok bazowy) lub planowaną produkcję roślinną i zwierzęcą, łącznie z działami specjalnymi produkcji rolniczej. Z produkcji roślinnej uwzględniamy (i przenosimy do Tabeli 6) tylko te rośliny, które stanowią produkcję potencjalnie towarową, pomijamy natomiast rośliny, które wykorzystywane są jako pasze. Dotyczy to głównie pasz objętościowych produkowanych na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych wykorzystywanych w produkcji zwierzęcej we własnym gospodarstwie.

Tabela 6. Określenie bazowej i planowanej wielkości ekonomicznej gospodarstwa
Tabelę należy wypełnić obowiązkowo

W wersji elektronicznej „Planu rozwoju gospodarstwa” należy:

1. Dokonać wyboru makroregionu z „listy rozwijanej”.
2. W kolumnie „rok bazowy” i „rok docelowy” wpisuje się rzeczywiste rozmiary produkcji wynikające z tabeli 2.2 (uprawiane rośliny w ha) oraz z tabel , 3.1-3.3 (utrzymywane zwierzęta w sztukach fizycznych na koniec roku lub w sztukach stanu średniorocznego)

W wersji elektronicznej program dokonuje automatycznego obliczenia bazowej i docelowej wielkości SGM (standardowych nadwyżek bezpośrednich) z gospodarstwa oraz wielkości ekonomicznej gospodarstwa wyrażonej w ESU.

W wersji papierowej „Planu rozwoju gospodarstwa” należy:

1. Przed wydrukowaniem „Planu” dokonać wyboru makroregionu z „listy rozwijanej” tak, aby wyświetliły się aktualne dla makroregionu wartości SGM dla działalności w kolumnie „Wartość SGM. 2004” albo pobrać odpowiednio wydrukowany formularz Planu w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
2. W odpowiednich wierszach kolumn „rok bazowy” i „rok docelowy” wpisuje się rzeczywiste rozmiary produkcji wynikające z tabeli 2.2 (ha produkcji roślinnej) oraz tabel 3.1-3.3(sztuki zwierząt)
3. Wartość SGM w roku bazowym i docelowym dla działalności oblicza się mnożąc rozmiary produkcji danej działalności przez wartość SGM 2004.
4. W wierszu „Razem do przeniesienia” należy obliczyć: sumę powierzchni oraz wartość SGM i przenieść te wartości na kolejną stronę (część 2).
5. Analogicznie należy postępować na stronie 2 i dokonać przeniesienia wartości na stronę 3 (część 3).

6. Na stronie 3 (część 3) wielkość ekonomiczną gospodarstwa rolnego sprowadzamy do wartości ESU poprzez podzielenie wartości SGM z gospodarstwa dla roku „bazowego” i „docelowego” przez wartość 1 ESU w PLN, tj. 5 181,24 zł (1 200 EUR przy średnim kursie z lat 2003-2005, wynoszącym 4,3177 zł/EUR).
7. W przypadku wypełniania tabel 6.1-6.4 wyliczone nadwyżki należy wpisać odpowiednio dla roku bazowego i docelowego w wierszach nr 122 i 123 tabeli 6 (wiersze 137 i 138 arkusza Excel).

Planowaną łączną powierzchnię upraw należy przenieść do wiersza nr 122 w tabeli 6,, odpowiednio dla roku bazowego i docelowego. Łączną wartość nadwyżek, dla działalności, dla których nie ma wartości standardowych, należy wyliczyć mnożąc nadwyżki z 1 ha (obliczone w tabelach 6.1 i 6.2) przez planowaną powierzchnię upraw i zsumować, a wynik wpisać w tabeli 6 w wierszu 122 w kolumnach „Wartość SGM...” odpowiednio dla roku bazowego i docelowego.

W przypadku działalności w produkcji zwierzęcej (tabele 6.3 i 6.4) należy zsumować uzyskane nadwyżki dla stad zwierząt i wpisać je w tabeli 6 w wierszu nr 123 w kolumnach ”Wartość SGM...”odpowiednio dla roku bazowego i docelowego.

ARKUSZ (6a): NADWYŻKI BEZPOŚREDNIE.

Tabele od 6.1. do 6.4. Nadwyżki bezpośrednie dla działalności roślinnych i zwierzęcych
Wypełnienie tabel jest obowiązkowe tylko dla wnioskodawców prowadzących
działalności produkcyjne niewyszczególnione w Tabeli 6.

W przypadku, kiedy wnioskodawca prowadzi specyficzny rodzaj produkcji, dla której nie podano wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) w tabeli 6, lub taki rodzaj produkcji jest prowadzony w gospodarstwie, które wnioskodawca zamierza nabyć (i będzie ją kontynuował), należy sporządzić kalkulacje nadwyżki bezpośredniej na podstawie uzyskiwanej, (jeśli prowadzi taką produkcję) bądź przewidywanej, (jeśli planuje jej rozpoczęcie) wartości produkcji potencjalnie towarowej i kosztów bezpośrednich związanych z daną działalnością (na 1 ha powierzchni upraw lub na sztukę ewentualnie stado zwierząt).

W tym celu należy wypełnić właściwe tabele nadwyżek bezpośrednich. tj:

Tabele 6.1 – 6.2. – nadwyżki bezpośrednie dla działalności, których produktem potencjalnie towarowym jest produkt pochodzenia roślinnego; w górnym lewym rogu w tabelach 6.1 i 6.2 należy podać obecną i planowaną powierzchnię upraw (w ha), dla których sporządzany jest rachunek

Tabele 6.3. – 6.4.- nadwyżki bezpośrednie dla działalności, których produktem potencjalnie towarowym jest produkt pochodzenia zwierzęcego, w górnym lewym rogu w tabelach 6.3 i 6.4 należy podać, w sposób opisowy obecną i planowaną wielkość produkcji (np. obecnie 100 szt., docelowo 200 szt stada podstawowego zwierząt futerkowych).

Tak skalkulowaną nadwyżkę należy wprowadzić do tabeli nr 6 (w wiersze nr 122 i 123) w celu uwzględnienia jej w bazowej i planowanej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej w całym gospodarstwie.